

Artskartlegging på trærne langs Kanalen i Horten

Stefan Olberg og Vemund Opedal

Artskartlegging på trærne langs Kanalen i Horten

Forfatter: Stefan Olberg og Vemund Opedal

Publisert: 20.02.2026

Antall sider: 16 sider

Publiseringstype: PDF med aktive lenker

Oppdragsgiver: Horten kommune, v/ Sven-Erik Petersen

Tilgjengelighet: Dokumentet er offentlig tilgjengelig

Rapporten refereres som: Olberg, S. og Opedal, V. 2026. Artskartlegging på trærne ved Kanalen i Horten. Biofokus rapport 2025-136. Stiftelsen Biofokus. Oslo.

Forsidebilder: Malaisefellen ved gammel eik / Kanalen / Vindusfelle på lønn / Vindusfelle på bøkestubbe / Eikegullbasse. Foto: Stefan Olberg.

Biofokus rapport 2025–136

ISSN 1504-6370

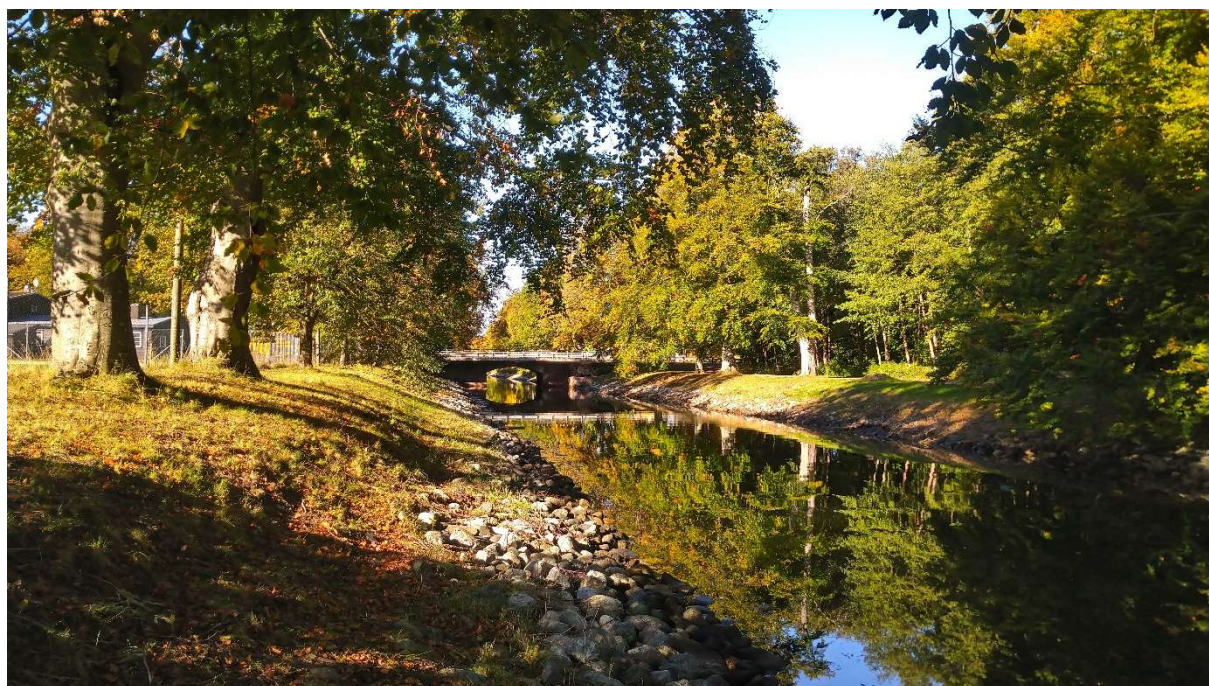
ISBN 978-82-8449-584-2

Gaustadalléen 21
NO-0349 OSLO
Org.nr: 982 132 924
post@biofokus.no
www.biofokus.no

Innhold

1	Innledning.....	4
2	Metode	5
3	Resultater.....	6
4	Diskusjon	13
5	Referanser	14

1 Innledning

Horten by har sannsynligvis de beste forekomstene av rødlistede insekter knyttet til gamle trær stående i kulturlandskapet/bebygde områder i Norge. Det er særlig de mange gamle eiketrærne som står rundt Karljohansvern, i Lystlunden og langs veier og andre parker i nærområdet, som gjør at krevende insektarter knyttet til hulheter eller død ved kan finne seg et hjem her. Noen undersøkelser av insektmangfoldet knyttet til hule eiker har vært foretatt av bl.a. NINA. Det finnes også mange andre gamle løvtrær i området, utover eik, og mange av insektartene som er påvist på/i hule eiker kan likeså gjerne leve i andre løvtrær.

Høsten 2022 ble trærne som står på begge sider av Kanalen overfladisk undersøkt for potensielle naturverdier ([Olberg 2023](#)). Det ble blant annet konkludert med at flere av trærne burde ha vært undersøkt for interessante insekter, da potensialet for forekomster av rødlistede biller og andre insekter ble ansett som stort. Det stod 133 trær langs Kanalen i 2022, men noen av disse er nå felt.

Figur 1. Flybilde over deler av Horten, med avgrenset undersøkelsesområde langs Kanalen.

2 Metode

Å skulle kartlegge insektmangfoldet på alle/de fleste trærne var uaktuelt. Trærnes egnethet (hulhet/dødved), med en variasjon i treslag og plassering, samt et passe antall feller sett i forhold til budsjettet, var viktige kriterier for utvalgelse av trær, felletyper og -mengde for gjennomføringen av insektundersøkelsen. Det ble plassert ut to fallfeller, henholdsvis i en hul bøk og i en hul ask, hvorav den i asketreet forsvant. En malaisefelle ble satt opp langs turveien, delvis oppå en del liggende død ved, tett inntil en gammel eik med mye dødvedpartier. 10 vindusfeller ble hengt opp, hvorav 4 på de to eiketrærne (to på hver), 3 på bøk, 1 på hul ask og 1 på hul spisslønn. I tillegg ble det hengt opp en vindusfelle på dødveddeponiet, som ligger tett ved Kanalen. Det ble ved et par av besøkene brukt litt tid på å lete etter arter, og da særlig under bark på ulike typer død ved.

Fellene ble satt ut 24. april 2025, ble tømt med ca. tre-fire ukers mellomrom og tatt ned 26. august 2025.

Fellene ble røktet av Stefan Olberg, som også sorterte materialet og artsbestemte alle billene og enkelte andre insekter. Ole Lønnve, Morgan Amundsen og Kjell Magne Olsen (alle Biofokus) bidro med artsbestemmelser av enkelte insekter utenom billene.

Kartleggingen av lav ble foretatt 3. oktober 2025 av Vemund Opedal og Alexander Nilsson i Biofokus. Alle trærne langs kanalen ble undersøkt. Potensielt interessante arter som ikke kunne artsbestemmes i felt ble samlet inn for artsbestemmelse på laboratoriet. Innsamlet materiale vil leveres til et offentlig herbarium.

Alle artsfunn fra undersøkelsen er lagt ut på Artskart ([Artsdatabanken 2025](#)).

Figur 2. Vindusfelle på bøkestubbe (Lok. 7) (venstre), malaisefelle og vindusfelle ved eik (Lok. 3) (midten) og vindusfelle på hul lønn (Lok. 6). Foto: Stefan Olberg.

Figur 3. Flyfoto med angitt plassering av vindusfeller, der 1 = bøk + fallfelle (F), 2 = eik, 3 = eik + malaisefelle (M), 4 = bøk, 5 = ask, 6 = spisslønn, 7 = bøkestubbe og 8 = dødveddeponi.

3 Resultater

Insektfellene var til dels svært synlig plassert langs gangveien på østsiden av Kanalen, og denne gangveien er svært mye brukt i sommerhalvåret. Det er også en del aktivitet på vestsiden av Kanalen, så det var forventet at enkelte feller kunne bli sabotert. En fallfelle plassert i en hul ask (ikke med i oversikten) var borte ved første tømning, og denne fellen ble ikke erstattet. En vindusfelle på en bøkestubbe (Lok. 7) var borte vekk ved en av tømningene, men denne ble erstattet ved neste tømning. Vindusfellen på dødveddeponiet (Lok. 8) hadde falt ned ved en anledning, men ble hengt opp igjen.

Malaisefellen var delvis blåst/tråkket ned ved en av tømningene, men innholdet i fellen var i stor grad intakt. Ellers fikk fellene heldigvis stå i fred.

Alle innsamlede biller, samt en del veps, bier, tovinger og enkeltarter tilhørende andre insektgrupper ble artsbestemt. Disse artsgruppene innehar de fleste rødlistevurderte insektartene knyttet til hule trær, og et noe begrenset budsjett gjorde at andre insektgrupper ikke ble prioritert i like stor grad.

Insektfangsten i hver felle ble oppbevart for seg, slik at alle artsfunnene kunne plasseres på det treet og i den felletypen de ble påvist. Trærne og dødveddeponiet med vindusfeller ble nummerert fra 1 til 8 (Figur 3), der nr. 1: Hul bøk med vindusfelle og fallfelle; 2: Eik med to vindusfeller; 3: Eik med to vindusfeller og malaisefellen; 4: Hul bøk med vindusfelle; 5: Hul ask med vindusfelle; 6: Hul spisslønn med vindusfelle; 7: Bøkestubbe med vindusfelle og 8: Dødveddeponi med vindusfelle hengende nær bøk og eik.

Totalt ble nesten 1500 biller tilhørende 222 forskjellige arter registrert, samt at 101 arter av veps, 71 arter av tovinger og 52 insektarter tilhørende andre artsgrupper ble artsbestemt. Av mer interessante arter ble det påvist hele 26 billearter, tre vepsearter og én tovinge oppført på rødlisten. Nesten 100 av de påviste insektene var nye for Horten kommune, og blant disse var det åtte rødlistearter.

24 av de rødlistede billeartene er knyttet til dødved eller hulheter i edelløvtrær. Av disse er det bare én art som kun finnes på eik, og det er eikeblodsmeller (*Ampedus hjorti*) (VU) (Figur 5). Denne arten ble påvist i malaisefellen og i vindusfeller på den ene eika og i dødveddeponiet. Arten er helt knyttet til vedmuld i hule eiker, og er en karakterart for gode eikemiljøer i Norge. Arten står oppført på internasjonale rødlister, og det er en relativt god bestand av denne krevende arten i Horten.

Figur 5. *Colydium noblecourti* (venstre), eventyrsmeller (*Calambus bipustulatus*) (midten) og eikeblodsmeller (*Ampedus hjorti*) (høyre). Foto: Stefan Olberg.

Barkbillen *Xyleborus monographus* (CR) (Figur 8) er kun kjent fra Horten i Norge i nyere tid, samt i et hundre år gammelt funn fra Kristiansand (Olberg 2007). Arten er fra tidligere kjent i noen få eksemplarer fra Karljohansvern, og i flere hundre individer fra Borre (Olberg m.fl. 2021). Arten er knyttet til nylig død ved av grov eik, men går også med all sannsynlighet på bøk. Totalt ble 100 eksemplarer fanget i fellene, og det var kun to av fellene (på ask og dødvedeponiet) som ikke inneholdt noen eksemplarer.

Skyggebillen *Uloma culinaris* (EN) (Figur 6) er fra tidligere bare kjent fra tre lokaliteter i Østfold og Buskerud i Norge, sist påvist for 25 år siden. Larven antas å leve av gnagmel fra andre insektlarver, for eksempel fra hjortebiller, og arten påvises i morkne løvtrær. Det ble i denne undersøkelsen påvist to eksemplarer i vindusfeller på eik og bøk, og arten er ny for Vestfold.

Eikegullbasse (*Protaetia marmorata*) (VU) (Figur 8) lever i mulden i hule edelløvtrær, og på tross av navnet er den ikke spesielt knyttet til eik. Arten er uvanlig i Norge, og er kravstor med tanke på livsmiljøet, samt at den har et begrenset spredningspotensial. Dette fører til arten er truet av en pågående fragmentering og en eventuell nedgang i antall potensielle leveområder. To eikegullbasser ble fanget i fallfellen som var plassert inne i en hul bøk.

Det er nylig funnet ut at mattbillen *Colydium elongatum* (EN) egentlig består av to nærstående arter, og at den arten vi så langt har påvist i Norge skal hete *C. noblecourti* (Figur 5) Denne sterkt truede, barkebillespisende arten, er bare kjent fra noen få spredte funn langs kysten på Østlandet, og ett eksemplar ble fanget i en vindusfelle plassert på eik ved Kanalen.

Eventyrsmeller (*Calambus bipustulatus*) (EN) (Figur 5) er en krevende hvitråtevedlevende art med kun en håndfull kjente norske funn. Arten er i første rekke påvist i tilknytning til eik i Norge, men er også kjent fra flere andre edelløvtrær i Sverige. Ett eksemplar ble fanget i en vindusfelle hengende på bøk ved Kanalen.

Skogflatbillen *Uleiota planatus* (DD) (Figur 6) ble påvist ny for landet i Bærum i 2006, da noen eksemplarer ble funnet under bark på en meget grov bjørkekubbe (Laugsand 2007). Dette har så langt vært det eneste funnet gjort i Norge. Arten har i samme tidsperiode spredd seg noe utover og blitt en relativt vanlig forekommende art i søndre del av Sverige. Ved Kanalen ble flere eksemplarer av *Uleiota planatus* påvist under bark av bøk og i noen få eksemplarer under eikebark sammen med *Pediacus depressus* (EN) i dødveddeponiet. Den ble også påvist under bark på bøkestubben (Lok. 7) og i dødved liggende ved malaisefellen. Et par eksemplarer ble også fanget i vindusfellen på dødveddeponiet og i malaisefellen. Den nevnte flatbillen *Pediacus depressus* (Figur 6) er bare påvist noen få ganger i Norge og har lignende økologi som *Uleiota planatus*: Arten finnes under bark på nylig døde, grove løvtrelæger som ligger solbelyst og varmt plassert. Arten ble også fanget i malaisefellen og i vindusfellen på bøkestubben.

De to skyggebillene *Mycetochara maura* (NT) og *Prionychus ater* (NT) ble fanget i mange av fellene, og artene har tilsynelatende gode bestander i det undersøkte området. Artene utvikler seg henholdsvis i morken og soppinfisert ved av ulike løvtrær, og i hule edelløvtrær. Også eikevedsoppbille (*Mycetophagus piceus*) (NT) er knyttet til soppinfisert, morken ved, helst av eik, og noen få dyr ble fanget i vindusfellene på eik og i dødveddeponiet.

Øyebillen *Euglenes oculatus* (NT), blomsterbillen *Scryptia testacea* (NT) og fuktbillen *Cryptophagus labilis* (VU) er alle knyttet til hulheter i edelløvtrær, hvorav den førstnevnte ser ut til å sterkt foretrekke

hule eiker og ble påvist i store mengder i malaisefellen og vindusfellene på eik. De to andre artene ble ikke påvist i fellene på/ved eik, men i enkelte av de andre fellene. Hårbillen *Prionocyphon serricornis* (NT) er også knyttet til hulheter i trær, der larven utvikler seg i vannansamlinger i treet. Ett eksemplar ble fanget i malaisefellen.

Figur 6. *Pediacus depressus* (venstre), *Uleiota planatus* (midten) og *Uloma culinaris* (høyre). Foto: Stefan Olberg.

Figur 7. Firfleckmaur (*Dolichoderus quadripunctatus*) ble påvist i malaisefellen ved Kanalen. Foto: Stefan Olberg.

Snutebillen *Phloeophagus lignarius* (VU) utvikles i morkne partier på levende gamle løvtrær, eller i døde stubber/stammer av ulike løvtrær. Arten er bare påvist på en håndfull lokaliteter som har svært gode forekomster av gamle edelløvtrær med grove dødvedpartier i Norge. Flere eksemplarer ble påvist i

vindusfeller plassert på eik, ask og bøk ved Kanalen, og arten må antas å ha en relativt god bestand i området.

Kjukeboreren *Cis fagi* (NT) er knyttet til ulike kjuker og sterkt hvitråtted edelløvtreved, og ble påvist i noen få eksemplarer i fallfeller og vindusfeller. Muggbillen *Stephostethus alternans* (NT) er knyttet til sopp på død ved i edelløvsskog på Sørøstlandet, og et par eksemplarer ble fanget i vindusfeller på eik og i dødvedeponiet. *Paromalus flavicornis* (VU) er ikke veldig uvanlig under edelløvtrebark på fersk dødved på egnede lokaliteter i Telemark og Vestfold, men arten finnes knapt nok utenfor dette begrensede arealet i Norge. Arten ble fanget i vindusfeller på eik og i dødvedeponiet, samt under bark på bøkestubben (Lok. 7).

Kortvingen *Enalodroma hepatica* (NT) har i Norge gjerne blitt påvist i feller på hule eiketrær. Arten er knyttet til maur og smågnagerganger, og kan også påvises ved sevjeutflod på eiketrær. Ett eksemplar ble fanget i malaisefellen. Lignende økologi har kortvingen *Quedius microps* (NT), som er knyttet til maurtuer, fuglereder og vepsebol i hule trær. Ett eksemplar av denne arten ble fanget i en vindusfelle på eik.

Skogråtevedbille (*Hylis foveicollis*) (NT) og kjølråtevedbille (*Hylis cariniceps*) (NT) er begge knyttet til ulike typer dødved med råte. Begge artene ble fanget i malaisefellen, og førstnevnte også i en vindusfelle hengende på eik. Nebbillen *Lissodema cursor* (NT) lever under bark, ofte i andre insekters ganger på døde løvtrær. Arten ble påvist i ett eksemplar i en vindusfelle på bøk.

Firflekkmaur (*Dolichoderus quadripunctatus*) (EN) (Figur 7) er i Norge bare kjent fra ett funn i Risør, ett funn fra Håøya i Frogn (Olberg 2023) og fra tre-fire lokaliteter i Horten. Arten er svært varmekjær, og lever i døde grener på edelløvtrær. Ett eksemplar ble påvist i malaisefellen.

Stumpbillen *Margarinotus purpurascens* (VU) er særlig knyttet til tørre, gjerne sandholdige habitater, der den lever av rov. Det kan være at arten også kan leve i hule trær (se Hertzberg m.fl. 2024), men trolig er den i første rekke knyttet til helt andre habitater. Ett eksemplar ble fanget i en vindusfelle på eik. Snutebillen *Ceutorhynchus pyrrhorhynchus* (NT) er knyttet til *Sisymbrium*-arter, trolig veisennep i Norge. Funnet av denne arten i en vindusfelle er altså av tilfeldig karakter, og arten har ingen tilknytning til de undersøkte trærne langs Kanalen.

De to bladlusartene *Stomaphis quercus* og *S. wojciechowskii* er knyttet til eik, og er helt avhengige av henholdsvis svart tremaur (*Lasius fuliginosus*) og brun tremaur (*Lasius brunneus*). Noen få eksemplarer tilhørende denne bladluslekten ble fanget i vindusfeller på de to undersøkte eiketrærne, og det ble også registrert brun tremaur i begge eiketrærne. Det er foreløpig uklart hvilke(n) art(er) dette er.

Plantevepsen *Cladius ulmi* (VU) er først og fremst knyttet til alm, der larven er bladspiser. To eksemplarer ble fanget i malaisefellen, og dette er det første funnet av denne arten i Vestfold. Sumpmaskebie (*Hylaeus pectoralis*) (NT) har reir i takrør og andre hule stengler, og arten har derfor ingen tilknytning til trærne langs Kanalen. Ett eksemplar ble fanget i malaisefellen. Sølvfotet måneflekkflue (*Eumerus flavitarsis*) (VU) er en relativ vanlig forekommende blomsterflue som er knyttet til gammel strukturrik edelløvsskog, der de voksne fluene oppsøker kanter og lysninger. Larven er ukjent, og artens tilknytning til trær er derfor uviss. Noen eksemplarer ble fanget i malaisefellen.

Tabell 1. Påviste rødlistearter (RL) og andre interessante arter ved Kanalen i Horten. RL = rødlistekategori. # = antall individer. Lok./metode = Lokalitet/innsamlingsmetode, der F = fallfelle, H = håndplukk, M = malaisefelle og 1-8 er vindusfeller på ulike trær (se tekst og Figur 3 for forklaring). * Dette er *Colydium elongatum* i rødlisten.

Artsgruppe	Art	Norsk navn	RL	#	Lok./metode
Biller	<i>Ampedus hjorti</i>	eikeblodsmeller	VU	8	3,8,M,
Biller	<i>Calambus bipustulatus</i>	eventyrsmeller	EN	1	4
Biller	<i>Ceutorhynchus pyrrhorhynchus</i>		NT	1	M
Biller	<i>Cis fagi</i>		NT	1	3
Biller	<i>Colydium noblecourti</i> *		EN	2	3
Biller	<i>Cryptophagus labilis</i>		VU	4	5
Biller	<i>Enalodroma hepatica</i>		NT	1	M
Biller	<i>Euglenes oculus</i>		NT	53	3,M
Biller	<i>Hylis cariniceps</i>	kjølråtevedbille	NT	1	M
Biller	<i>Hylis foveicollis</i>	skogråtevedbille	NT	3	3,M
Biller	<i>Lissodema cursor</i>		NT	1	4
Biller	<i>Margarinotus purpurascens</i>		VU	1	3
Biller	<i>Mycetochara maura</i>		NT	49	2,3,4,5,6,8,F,M
Biller	<i>Mycetophagus piceus</i>	eikevedsoppbille	NT	4	3,8
Biller	<i>Paromalus flavicornis</i>		VU	4	2,3,8,H
Biller	<i>Pediacus depressus</i>	bjørkekjølfatbille	EN	4	7,H,M
Biller	<i>Phloeophagus lignarius</i>		VU	11	3,4,5
Biller	<i>Prionocyphon serricornis</i>		NT	1	M
Biller	<i>Prionychus ater</i>		NT	5	2,3,4,7
Biller	<i>Protaetia marmorata</i>	eikegullbasse	VU	2	F
Biller	<i>Quedius microps</i>		NT	2	2
Biller	<i>Scraptia testacea</i>		NT	3	1,5,F
Biller	<i>Stephostethus alternans</i>		NT	2	3,8
Biller	<i>Uleiota planatus</i>		DD	9	8,H,M
Biller	<i>Uloma culinaris</i>		EN	2	2,7
Biller	<i>Xyleborus monographus</i>		CR	100	1,2,3,5,6,7,F,M
Nebbmunner	<i>Stomaphis</i> sp.			4	2,3
Tovinger	<i>Eumerus flavitarsis</i>	sølvfotet måneflekkflue	VU	3	M
Veps	<i>Cladius ulmi</i>		VU	2	M
Veps	<i>Dolichoderus quadripunctatus</i>	firflekkmaur	EN	1	M
Veps	<i>Hylaeus pectoralis</i>	sumpmaskebie	NT	1	M

Figur 8. Barkbillen *Xyleborus monographus* (venstre) og eikegullbasse (høyre). Foto: Stefan Olberg.

Lav

Alle trærne langs kanalen ble kartlagt for lav, men med varierende omfang. Gamle edelløvtrær ble prioritert ettersom det er disse som huser det største mangfoldet av epifyttiske lav. Yngre trær og boreale løvtrær ble kun overfladisk undersøkt.

Totalt ble det registrert 70 funn fordelt på 28 lavararter. De fleste artene er vanlige og relativt trivielle, med unntak av de forholdsvis sjeldne artene stor vulkanlav (*Acrocordia gemmata*), svart rosettlav (*Phaeophyscia nigricans*) og puslekraterlav (*Gyalecta fagicola*), som alle ble funnet på spisslønn. I tillegg er det samlet inn en del materiale som vil bli artsbestemt ved hjelp av DNA-sekvensering. Resultatene fra disse analysene vil bli publisert fortløpende etter hvert som de foreligger.

Det ble ikke påvist rødlistearter. Dette skyldes sannsynligvis delvis at mange av trærne i området mangler grov sprekkebark og dermed lite egnet for lavararter med strenge substratkrav. Det ble også observert eutrofiering på barken av flere trær, med forekomst av typiske *Xanthoria*-samfunn som trives ved forhøyet næringstilgang. Slike forhold er generelt mindre gunstige for sjeldne og truede epifyttiske lavararter. Tilfeldigheter spiller også inn ettersom for eksempel almelav (*Gyalecta ulmi*, NT) er registrert like i nærheten, og kunne vokst på enkelte av eiketrærne langs Kanalen.

4 Diskusjon

Trærne som står langs Kanalen har en svært varierende verdi for artsmangfoldet, fra nærmest ikke-eksisterende, til nasjonale verdier. Unge trær og trær uten dødvedpartier eller hulheter fungerer pr i dag ikke som et levested for noen av de påviste rødlistede insektene knyttet til gamle trær. Slike trær ble derfor heller ikke «undersøkt» ved hjelp av insektfeller. Insektfellene ble plassert på/ved de antatt beste trærne for rødlistede insekter. I tillegg var det også viktig og ha en variasjon i treslagssammensetning. Trær med en fysisk hulhet og/eller med grove dødvedpartier ble derfor valgt ut, og fellene ble plassert for å optimalisere muligheten for å fange interessante arter knyttet til hulheter og død ved.

Alle de oppsatte fellene fanget rødlistede insekter, og flere av vindusfellene, fallfellen og malaisefellen hadde alle eksklusive funn av rødlistede arter (Tabell 1). Dette betyr dels at mange av rødlisteartene har gode populasjoner i området, og at flere av disse også bruker suboptimale trær som leveområde. Det siste er typisk der bestanden av en art er veldig god. Arealer med mange/gode forekomster av gamle trær fører ikke bare til sterke populasjoner av krevende arter, men også at trær som ellers ville ha blitt vurdert som mindre viktige for det biologiske mangfoldet, faktisk huser interessante arter når treet står plassert innenfor en «hot spot», slik som ved Kanalen og det omkringliggende området. Dels viser også fangsten av rødlistearter at flere av artene er kravstore, både med tanke på treslag, dødvedkvaliteter og kvaliteten på vedmulden i hulhetene. Dette begrenser aktuelle levesteder kraftig for disse artene. Dermed er det nok flere av artene som kun finnes på ett eller noen ytterst få av trærne langs Kanalen, mens andre arter kan finnes på relativt mange av trærne. To av rødlisteartene ble påvist i åtte ulike feller/innsamlingsmetoder, og understreker at noen av rødlisteartene både har svært gode bestander ved Kanalen, og finnes i mange av de undersøkte trærne. Funn av flere svært krevende arter med kun en håndfull kjente forekomster i Norge, viser med all tydelighet at Kanalen og de mange fine områdene med gamle trær i nærområdet er et kjerneområde for insekter knyttet til gamle og hule edelløvtrær.

Mange av de påviste rødlistede billeartene i denne undersøkelsen går under benevnelsen «hule eikerarter», og disse, samt mange andre rødlistede billearter, har vært hovedargumentet for at gamle og hule eiketrær ble en utvalgt naturtype (*hule eiker*), med dertil hørende stort fokus og mye midler til kartlegging og bevaring ([Lovdata 2026](#)). Dette er vel og bra, og absolutt nødvendig for en fremtidig ivaretagelse av det truede artsmangfoldet knyttet til hule eiketrær. Det er likevel en side ved dette som bør belyses i langt større grad, og det er at mange av disse «hule eiker-artene» også forekommer i andre edelløvtrær enn eik, eller endog kan leve i boreale løvtrær eller bartrær. Det betyr at hvis det er ønskelig å bevare artsmangfoldet tilknyttet eiketrærne, er det av stor betydning at også andre gamle trær som er viktige for disse artene beskyttes gjennom lovgivning og kartlegging. Etter dagens naturtypekartleggingsmetode (Miljødirektoratets instruks) er det ikke mulig å kartlegge enkeltstående trær eller ansamlinger av trær utenom eik. I praksis betyr dette at av alle trærne som står langs Kanalen, er det kun det ene eiketreet (det andre står i skogkanten) som ville ha blitt kartlagt som en viktig naturtype, mens resten av trærne ikke ville ha fått noen kartavgrensning eller naturverdi. Trærne kunne derfor (i teorien) ha blitt fjernet uten at myndighetene hadde hatt noen faglige grunner til å protestere.

Insektkartleggingen langs Kanalen tyder på at alle de undersøkte trærne hadde populasjoner av rødlistearter. Hadde alle disse trærne, med unntak av eiketreet, blitt fjernet, ville det utvilsomt ha vært svært negativt for artsmangfoldet av rødlistede billearter knyttet til naturtypen *hule eiker*.

5 Referanser

Artsdatabanken 2021. Norsk rødliste for arter 2021.

<https://artsdatabanken.no/lister/rodlisterforarter/2021/>

Artsdatabanken og GBIF Norge 2025. Artskart. <https://artskart.artsdatabanken.no/>

Hertzberg, M.K., Olberg, S., Olsen K.M. og Lønnve, O.J. 2024. Naturverdier og skjøtsel på Nordre Håøya i Frogn kommune. Biofokus rapport 2024-046. <https://lager.biofokus.no/biofokus-rapport/biofokusrapport2024-046.pdf>

Klima- og miljødepartementet 2011. Forskrift om utvalgte naturtyper etter naturmangfoldloven.

<https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2011-05-13-512?q=hule%20eiker>

Olberg, S. 2007. *Agrilus cyanescens* Ratzeburg, 1837 (Buprestidae) and *Xyleborus monographus* (Fabricius, 1792) (Curculionidae) - two new but extinct Norwegian Coleoptera. Norwegian Journal of Entomology 54: 119-120.

Olberg, S. 2016. Hule eiker i Oslo og Akershus. BioFokus-rapport 2016-10.

<https://lager.biofokus.no/biofokus-rapport/biofokusrapport2016-10.pdf>

Olberg, S., Olsen, K.M. og Lønnve, O.J. 2021. Kartlegging av insekter på noen lokaliteter ved Borre i Horten. Biofokus-rapport 2021-025. Stiftelsen Biofokus. Oslo.

<https://lager.biofokus.no/biofokus-rapport/biofokusrapport2021-025.pdf>

Olberg, S. 2023. Foreløpig undersøkelse av naturverdier tilknyttet trærne langs Kanalen i Horten.

Biofokus rapport 2023-006. Stiftelsen Biofokus. Oslo. <https://lager.biofokus.no/biofokus-rapport/biofokusrapport2023-006.pdf>

Olberg, S. 2025. Kartlegging av insekter på Bogstad gård i Oslo. Biofokus rapport 2025-128. Stiftelsen Biofokus. Oslo.

Figur 9. Bøkestubbe med felle (Lok. 7) og dødveddeponiet (Lok. 8) i bakgrunnen. Foto: Stefan Olberg.

Biofokus

– for et godt kunnskapsgrunnlag

Biofokus er en ideell stiftelse som skal tilrettelegge informasjon om biologisk mangfold for beslutningstakere, samt formidle kunnskap innen fagfeltet bevaringsbiologi. Biofokus ønsker å bidra til en kunnskapsbasert forvaltning av norsk natur.

En kunnskapsbasert forvaltning forutsetter god dokumentasjon av de arealene som skal forvaltes. Biofokus legger derfor stor vekt på feltarbeid for å sikre oppdaterte og relevante data om botanikk, zoologi, økologi, samt avgrensning og verdisetting av områder.

Høy kompetanse er en forutsetning for å kunne registrere og presentere biologisk mangfold-data på en god måte. Biofokus sine medarbeidere er derfor godt skolert innenfor en rekke artsgrupper og har en bred økologisk forståelse for de ulike naturtypene som de arbeider med, det være seg skog, kulturlandskap eller ferskvann. Digitale verktøy som databaser, GIS og bilde-behandling er viktige redskaper i vårt arbeid for å anskueliggjøre naturverdier på en best mulig måte.

Stiftelsen utgir den digitale rapportserien **Biofokus rapport**.

Biofokus rapport 2025–136
ISSN 1504-6370
ISBN 978-82-8449-584-2

Gaustadalléen 21
NO-0349 OSLO
Org.nr: 982 132 924
post@biofokus.no
biofokus.no